

Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci příspěvku na podporu regionální mobility – příspěvku na dojížděku

A. Závěry šetření

Ve zprávě o šetření ze dne 18. dubna 2019 ve věci paní A. (dále také „stěžovatelka“) jsem dospěla k těmto závěrům:

A.1 Rozhodování o žádosti o příspěvek na dojížděku

Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Brně, kontaktní pracoviště Vyškov (dále také „úřad práce“), pochybil tím, že o žádosti stěžovatelky o příspěvek na dojížděku nerozhodoval ve správním řízení a nezamítl ji řádně odůvodněným správním rozhodnutím (ve zprávě část A.1, C.1).

A.2 Důvody nevyhovění žádosti o příspěvek na dojížděku

Úřad práce pochybil tím, že nesprávně posoudil splnění podmínky délky pracovního poměru a z tohoto důvodu nevyhověl žádosti stěžovatelky o příspěvek na dojížděku (ve zprávě část A.2, C.2).

A.3 Vyrozumění o nevyhovění žádosti o příspěvek na dojížděku

Úřad práce pochybil tím, že své zamítavé stanovisko k žádosti o příspěvek na dojížděku řádně nezodůvodnil v souladu s principy dobré správy – konkrétně s principem přesvědčivosti a srozumitelnosti (ve zprávě část A.3, C.3).

Nedílnou součástí tohoto stanoviska je zpráva o šetření.

B. Vyjádření úřadu

K závěrům uvedeným ve zprávě o šetření se vyjádřil ředitel Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Brně, Ing. Josef Bürger.

K bodu A.1 uvedl, že úřad práce nepochybil, neboť zákon o zaměstnanosti nestanoví, že by se o poskytování příspěvků z aktivní politiky zaměstnanosti (dále také „APZ“) mělo vést správní řízení. Uvedený postup (tj. nerozhodovat v rámci APZ ve správním řízení) je v souladu s platnou metodikou MPSV.

K bodu A.2 sdělil, že při podání žádosti o poskytnutí příspěvku na kterýkoli nástroj APZ je uchazeč o zaměstnání v poučení žadatele, které je součástí formuláře žádosti, informován, že na příspěvek není právní nárok a příspěvek může být poskytnut za splnění vyjmenovaných podmínek. Dodal, že postup hodnocení žádosti je určen Instrukcí náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek č. 6/2016 a Směrnicí generální ředitelky č. 10/2016. Krajské pobočky jsou ve své činnosti vedeny generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR ke striktnímu dodržování platných řídicích aktů.

Text zamítavého stanoviska jako výsledku posouzení podané žádosti je koncipován právě na základě předchozího seznámení žadatele s tím, že splnění základních podmínek

vyjmenovaných ve formuláři žádosti o příspěvek ještě nezakládá jeho nárok na získání příspěvku. Prostředky APZ napomáhají vyrovnat rozdíly mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce. Všechny řídicí akty pro agendu APZ ukládají zaměstnancům úřadu práce dvě základní povinnosti: zajistit, aby příspěvkem APZ byl podpořen pouze uchazeč o zaměstnání, který je bez příspěvku prokazatelně neumístitelný, a postupovat při posuzování žádosti v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.

Ing. Bürger doplnil, že při posuzování jednotlivých žádostí o příspěvky na podporu regionální mobility úřad práce zohledňuje individuální možnosti žadatele reálně a dlouhodobě se prosadit na trhu práce, jeho dosavadní praxi, získané kvalifikace, zohledňuje u jednotlivých uchazečů o zaměstnání požadavky na vykonávanou profesi a ty porovnává s aktuální nabídkou volných pracovních míst. Dále úřad práce **mj. přihlíží k délce pracovního poměru.**

Při schvalování příspěvku na dojížděku jsou preferovány zejména pracovní poměry na dobu neurčitou, resp. dobu určitou, ale s výrazným předpokladem žadatele ke stabilnímu a dlouhodobému udržení se na trhu práce. Tento princip vychází z možnosti, resp. nutnosti žádosti posuzovat v celkovém kontextu více faktorů s přihlédnutím k regionálním potřebám trhu práce. Poukázal na to, že v okrese Vyškov je dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost v Jihomoravském kraji. Naopak poptávka po pracovní síle je historicky nejvyšší, a fakticky tak kontaktní pobočka Vyškov eviduje více volných pracovních míst než uchazečů o zaměstnání.

Ing. Bürger vysvětlil, že délka pracovního poměru nebyla jediným důvodem, proč nebyla žádost stěžovatelky kladně vyřízena. Posuzovací, resp. schvalovací praxe u žádostí o příspěvek na dojížděku zohledňuje i případný návrat žadatelů do evidence úřadu práce po krátkodobém zaměstnání a jejich šance na zpětné a stabilnější zařazení na trh práce. Ing. Bürger zdůraznil, že právě tato skutečnost (tedy reálná šance stěžovatelky na zpětné zařazení na trh práce) byla jedním z faktorů, proč nebyla žádost o příspěvek kladně vyřízena. V žádném případě proto nelze konstatovat, že úřad práce nesprávně posoudil délku pracovního poměru. Spíš došlo k nepřesné formulaci ve vyrozumění, kdy žadatelka mohla nabýt dojmu, že úřad práce její žádost nesprávně vyhodnotil.

Ve vyjádření k bodu A.3 Ing. Bürger připustil, že formulace uvedená ve vyrozumění byla stručná. Dosud byl ve vyrozumění uváděn většinou jeden hlavní důvod, proč nebyla žádost schválena. V rámci nápravných opatření proto budou podrobněji a přesněji popisovány důvody pro zamítnutí jednotlivých žádostí, aby výsledek jednání byl pro žadatele srozumitelnější a přesvědčivý.

C. Závěrečné hodnocení

C.1 Rozhodování o žádosti o příspěvek na dojížděku

Úřad práce v případě nevyhovění žádosti APZ musí vydat správním rozhodnutí s patřičnými náležitostmi (včetně odůvodnění), proti kterému může žadatel podat opravný prostředek.

Nezdůvodněné tvrzení Ing. Bürgera, že proces vyřizování žádosti o příspěvek na regionální mobilitu nepodléhá správnímu řádu, nemůže dost dobře překonat argumentaci obsaženou

v mé zprávě o šetření, na níž stojí můj závěr o aplikaci správního řádu, tedy o povinnosti vydat správní rozhodnutí.

Jak jsem však uvedla ve zprávě o šetření, úřad práce takto postupuje na základě metodického vedení Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také „ministerstvo“), proto v této věci komunikuji přímo s ministerstvem, a opatření k nápravě jsem proto nežádala.

C.2 Důvody nevyhovění žádosti o příspěvek na dojížděku

Cílem poskytování příspěvku je motivovat uchazeče o zaměstnání, aby se, pokud nebudou úspěšní se získáním zaměstnání v místě bydliště, pokusili hledat práci i v jiném regionu.

Pro poskytnutí příspěvku stanovilo ministerstvo podmínky, které dále rozpracovalo generální ředitelství Úřadu práce ČR. Nezpochybňuji, že žadatel obecně nemá zákonný nárok na poskytnutí příspěvku APZ. Pokud však splní stanovené podmínky, měl by úřad práce žádosti o příspěvek vyhovět.

Z vyrozumění se stěžovatelka dozvěděla, že jí nebylo vyhověno, protože nesplnila podmínku délky trvání pracovního poměru. Jiný důvod uveden nebyl. **Tuto podmínku však jednoznačně splnila, neboť sjednaný pracovní poměr měl trvat déle než 6 měsíců.** Vnitřní řídicí akty, na které se Ing. Bürger odvolává, blíže neurčují, jak dlouhé musí být období, které překročí vymezenou dobu 6 měsíců.

Ing. Bürger až ve vyjádření ke zprávě o šetření doplnil, že úřad práce u žádostí o příspěvek na dojížděku **posuzoval vedle délky pracovního poměru i další skutečnosti**, např. eventuální návrat žadatelů do evidence úřadu práce po krátkodobém zaměstnání a jejich šance na zpětné a stabilnější zařazení na trh práce. Zdůraznil, že právě tato skutečnost (tedy reálná šance stěžovatelky na zpětné zařazení na trh práce po případném návratu do evidence úřadu práce) byla jedním z faktorů, proč nebyla žádost o příspěvek kladně vyřízena.

Toto vysvětlení úřad práce stěžovatelce stále dluží. I kdyby však úřad práce stěžovatelce takové zdůvodnění poskytl, nemohu se s ním spokojit. Ze spisové dokumentace není zřejmé, jak tuto podmínku úřad práce posuzoval, z jakých podkladů vycházel, jak šance uchazečky na zařazení se na trh práce „měřil“. Při podání žádosti o příspěvek úřad práce nemohl odpovědně předvídat, že v zaměstnání, do kterého má žadatelka dojíždět, bude, nebo nebude úspěšná a jak velkou má šanci na jeho další udržení. Ing. Bürger ani ve vyrozumění stěžovatelce, ani ve vyjádření ke zprávě nevysvětlil, na základě jaké úvahy a zjištění dospěl úřad práce k závěru, že stěžovatelka má reálnou šanci na zpětné zařazení na trh práce po eventuálním návratu do evidence.

Úřad práce se nevypořádává s tím, že žadatelka byla v evidenci dlouhodobě od roku 2001 s několika přetržkami, a že ani úřadu práce, ani jí samotné se nedařilo nalézt vhodné délce trvající zaměstnání. Domnívám se, že úřad práce i přes znalost historie evidence stěžovatelky a její „úspěšnosti“ při hledání zaměstnání chybně vyhodnotil, že má reálnou šanci na zpětné zařazení na trh práce po případném návratu do evidence, a i z tohoto důvodu jí příspěvek neposkytl.

Udivuje mě, že poté, co se stěžovatelce podařilo konečně najít v Brně po absolvování rekvalifikačního kurzu „Strážný“ práci právě na pozici vrátná – pracovnice ostrahy, ji úřad práce „odmítl“ podpořit příspěvkem.

Úřad práce srozumitelně nevysvětlil, které další podmínky pro poskytnutí příspěvku u stěžovatelky hodnotil a proč je nesplnila. Z vyjádření nevyplývá, zda úřad práce porovnal pracovní nabídky v regionu bydliště stěžovatelky ve vztahu k její kvalifikaci, dosavadním pracovním zkušenostem a dalším faktorům na její straně. Předpokládám, že by stěžovatelka dala přednost zaměstnání v místě bydliště, než aby musela na své náklady dojíždět. Pokud důvodem nevyhovění žádosti byly i další skutečnosti, pak o nich měl úřad práce stěžovatelku informovat, což neučinil.

S nevyhověním žádosti o příspěvek na dojíždku nesouhlasím. Stěžovatelka splnila stanovenou podmínku minimální délky pracovního poměru. Další dílčí zdůvodnění, poskytnuté až ve vyjádření ke zprávě (např. reálná šance na uplatnění stěžovatelky na trhu práce), postrádá konkrétní individuální úvahu úřadu práce podloženou objektivními skutečnostmi a hodnocením. Domnívám se, že úřad práce i přes znalost historie evidence stěžovatelky a její spíše neúspěšnost při hledání zaměstnání chybně vyhodnotil také další posuzovanou podmínku, a to že má reálnou šanci na zpětné zařazení na trh práce po případném návratu do evidence. Nesplněním této podmínky pak doplnil zdůvodnění nevyhovění žádosti a neposkytnutí příspěvku.

Trvám na tom, že úřad práce pochybil tím, že žádosti stěžovatelky o příspěvek na dojíždku nevyhověl, protože nesprávně posoudil splnění podmínky délky pracovního poměru. Nevyhovění žádosti neopodstatňuje ani nynější dodatečné obecné vysvětlení, protože postrádá individuální posouzení situace stěžovatelky.

C.3 Vyrozumění o nevyhovění žádosti o příspěvek na dojíždku

Stěžovatelka se z vyrozumění nedozvěděla, proč nesplnila podmínku délky trvání pracovního poměru. Omluvou pro strohý text zamítnutí žádosti nemůže být argument, že byla prostřednictvím vyplnění formuláře žádosti předem seznámena se základními podmínkami, které úřad práce pro poskytnutí příspěvku stanovil, a že i když je splní, nezakládá to nárok na poskytnutí příspěvku na dojíždku.

Vítám, že úřad práce uznal, že informace ve vyrozumění o nevyhovění žádosti byla stručná a že v tomto směru přijal opatření k nápravě. Úřad práce bude podrobněji a přesněji popisovat důvody pro zamítnutí jednotlivých žádostí, aby výsledek jednání byl pro žadatele srozumitelnější a přesvědčivý.

D. Opatření k nápravě

S ohledem na nepřijetí dostatečných opatření k nápravě (viz bod A.2, C.2) vydávám své závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

Úřadu práce České republiky, krajské pobočce v Brně, navrhuji, aby **znova posoudil tehdejší žádost stěžovatelky a poskytl stěžovatelce příspěvek na dojíždku, neboť splnila**

podmínky vyjmenované ve formuláři žádosti včetně podmínky délky pracovního poměru.

Závěrečné stanovisko zasílám řediteli Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Brně, Ing. Josefu Bürgerovi a žádám, aby mi podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také stěžovateli.

Pokud Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Brně, nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudou považovat za dostatečná, podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, případně mohu o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jmen osob oprávněných jednat jménem Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Brně.

Brno 11. října 2019

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)